

Pünkösdi Hírlevél

A Budaörsi Református Egyházközség hírlevele 2009. Pünkösdjén

Pünkösöd: a jobb reménysége

Jn 16, 7-8; 13-14. alapján

Kedves Testvérem! Ez az ünnepi bibliai szakasz Jézus úgynevezett búcsúbeszédeiből való. Jézus már életében különös gondot fordított arra, hogy a tanítványokat felkészítse a bekövetkező eseményekre: szenvedésére, kereszthalálára és feltámaszására, s arra, ami majd ezek után következik: mennybemenetelére, és a Szentlélek eljövételére. E felkészítés során a tanítványok számára valami rendkívül megdöbbentőt, első hallásra elfogadhatatlannak tűnő dolgot mondott: „Jobb nektek, ha én elmegyek.” Mi lehet jobb Jézus személyes jelenléténel? - kérdezhették a tanítványok, és kérdezhetjük mi is, kérdezhetik mindazok, akik találkoztak Jézussal, átadták neki életüket, s a benne való hitben élnek. A tanítványok sem értették Jézus szavait, ezért töltötte el a szomorúság őket. Nem értették az Úr Jézus szavait, de hittel elfogadták. Ezért nem érte őket váratlanul a Szentlélek kiáradása, és ők nem kérdezték csodálkozva: Mi akar ez lenni? Hanem átélve Jézus szavainak igaz voltát, izlelték az eljövendő világ erőit, s elkezdtek hirdetni és megélni azt.

Kedves Testvéreim! Pünkösöd ott valóság, ahol ez történik. A tanítványok hit által fogadták el és tapasztalták meg pünkösöd csodáját, és számunkra sincs más út – de ez nyitva van előttünk is. Jézus a Szentlelket Pártfogónak nevezte, s három hatalmas munkájára hívta fel a tanítványok figyelmét. A Szentlélek: a világot megfeddi; titeket vezet; engem megdicsőít. Nézzük meg kicsit közelebbről a Szentléleknek ezt a három munkáját, hogy felismerhessük, érthessük és izlelhessük azt a jobbat, amit Jézus megígért!

(1) A Pártfogó a Károli fordítás szerint „Megfeddi a világot bűn, igazság és ítélet tekintetében”. Az új, ökumenikus fordításban egy kicsit másként olvassuk: „Leleplezi a világ előtt, hogy mi a bűn, mi az igazság és mi az ítélet”. Az eredeti, görög szövegben annak a szónak, amit Károli „megfedd”-el, az új fordítás pedig „leleplez”-zel ad vissza, elég sok jelentése van. Többek között ilyenek: meggyőz, bizonyít, rábizonyít. A teljes Szentírás összefüggésében azonban többről van szó, mint feddésről, leleplezésről. Nyilván ezekről is, de akit megfeddenek, elutasíthatja a feddést, aki előtt lelepleznek valamit, befoghatja a szemét. A „meggyőz” többet mond: a meggyőzés következménye a teljes belátás, az elfogadás, a meghajlás. Ez a Szentlélek tanúskodó munkájának az eredménye. Jézus szavai a tanítványoknak küldeté-

sük betöltéséhez nagy bátorítást és erőforrást jelentett, és bátorítás, erőforrás a mai tanítványoknak is. Jó tudni, hogy Isten Lelke nem csak az egyházban munkálkodik, hanem a világban is, munkaterülete az egész világ. Úgy történik Krisztus mai tanúinak is a tanúskodása, hogy a Szentlélek előttük jár. Azért nem reménytelen a szolgálatunk, mert a Lélek együtt munkálkodik az emberi tanúkkal, és Ő az, aki meggyőz, nem pedig az ember.

Kérdés lehet azonban, hogy mi a bűn, aminek a létéről a Szentlélek meggyőzi a világot. Figyeljük meg: Jézus nemcsak azt mondja a Szentlélekről, hogy meggyőz a bűn tekintetében, hanem azt is, hogy a bűn Jézus Krisztus elutasítása: „A bűn az, hogy nem hisznek énbennem”. A bűn a Jézusban adott kegyelem semmibevétele, az Isten által adott Szabadító elutasítása. Erről pedig csak a Szentlélek győzhet meg. Arra még csak rá lehet venni az embereket, hogy elismerjék: van bűn. Lopni, gyilkolni, hazudni, csalni – bűn, ezt mindenki belátja. De hány ember ért egyet azzal, hogy „nem hinni Jézusban”: bűn? Ma inkább az az elterjedt és elfogadott nézet, hogy a hit mindenkinek magánügye, senkinek sincs és nem is lehet hozzá semmi köze. Ilyen szemlélet mellett érthető az idegenkedés a gondolattól, hogy nem hinni Krisztusban bűnt jelent. Milyen jó, hogy azzal a reménységgel hirdethetjük az evangéliumot, és hívhatjuk az embereket Jézus Krisztushoz, hogy Isten Lelke elvégzi a szívekben a meggyőzés munkáját! Nem mi vagyunk azok, akiknek győzködni kell az embereket. Mi nem tudjuk erről meggyőzni őket. A bűn felismerését, a Krisztussal való kapcsolat hiányát egyedül a Szentlélek teheti világossá az embereknek. A bizonyágtévőnek tisztában kell lennie azzal, hogy nem ő az, aki meggyőz. Beszélhetünk a bűnről és Krisztus szabadításáról, de a meggyőzés soha nem a mi érdemünk lesz, hanem mindig a Szentlélek munkája.

A Lélek az igazság tekintetében is meggyőz. „Az igazság az - mondja Jézus -, hogy én az Atyához megyek.” A zsidók Jézust hitehagyottnak tartották. Istenkáromlóként keresztre adták. De Isten igazságot szolgáltatott Jézus perében: feltámasztotta őt, jobbára emelte, dicsőségébe fogadta; így erősítette meg, hogy Jézus valóban az Isten Fia. Ő az Atya által ajándékozott Megváltó, az Üdvözítő. Akit megfeszítettek: az Isten Szentje. Ez az igazság. Nincsen üdvösség senki másban, mert nem is adatott az emberek között az ég alatt más név, amely által üdvözülhetnénk. Erről az igazságról is csak a Lélek győzhet meg.

A Szentlélek győzi meg a világot az ítélet tekintetében is.

„Az ítélet pedig az, hogy e világ fejedelme megítéltetett.” A Sátán erejét Krisztus a kereszten megtörte. Reménységgel vehetjük fel a harcot ellene. Jézus diadalt aratott felette a Golgotán. Ez azt jelenti, hogy az Övéi a győzelem reménységével harcolhatnak ellene.

(2) A Pártfogó titeket vezet. A Szentlélek másik nagy munkája az, hogy vezet. „Elvezet minden igazságra” - mondja Jézus. Jézus földi élete során sok mindent elmondott a tanítványoknak, mégsem készítette fel őket minden helyzetre. Azonban nem időhiány miatt nem tudott mindent elmondani Jézus tanítványainak, nem azért, mert kevés volt az a három év, amit velük töltött, hanem azért, mert nem értették volna meg. Még előttük volt Nagypéntek, Húsvét és Pünkösöd is. Ahogy nagypéntek eseményeit és húsvét csodáját sem értették a tanítványok, pedig annyit beszélt róla Jézus, a többit sem értették volna meg. De azt ígéri, hogy a Szentlélek tovább vezeti őket, hogy megismerjék „a teljes igazságot”. Ez pedig nem egyszeri, hirtelen esemény. Nem hirtelen végbemenő csodálatos megvilágosodásról van itt szó, hanem egész életen át tartó tanulási folyamatról. A tanítványokat – és így minket is – a pünkösdkor kapott Szentlélek vezet el folyamatosan a megismerés egyre magasabb fokára, egyre nagyobb mélységeibe. Tanulási folyamatról van tehát szó. Szokták mondani, hogy a jó pap holtig tanul. Nos, ez igaz minden hívő emberre: a Szentlélek vezetése által a hívők holtukig tanulnak, és közben egyre jobban megismerik a kijelentést, Isten akaratát.

Azt is mondja Jézus, hogy a Szentlélek nem magától szól, hanem azt mondja majd, amit hall. Ez azt jelenti, hogy továbbra is a Kijelentés fogja vezetni őket. Jézus szavát mondja majd, s ebben van a folyamatosság és a hitelesség is. Mélységében - ha úgy tetszik: szélességében és hosszúságában, mélységében és magasságában - lesz több, amit mond. Példán szemléltetve: Pál apostol azt írja az efézusiaknak, hogy a Szentlélek jelentette ki neki azt a titkot, hogy a pogányok örökösársak és részesársak az ígéletben. De ez a titok valójában benne volt már a Jn 3,16-ban is: „úgy szerette Isten a világot”, de most egészen pontos kijelentést kap a Lélektől. Vagy: A Róm 9-11-ben Izráel titkáról szól. Egész Izráel üdvözül - írja. De Jézus is beszélt Izráel megkereséséről, parancsba is adja: menjetek Izráel házának elveszett juhaihoz. Nem arról van tehát szó, hogy az üdvösségre nézve adott bibliai kijelentés folytatódna, hanem arról, hogy a Szentlélek a kijelentést egy-egy új helyzetben megvilágítja, elmélyíti, és „az eljövendő dolgokat is kijelenti”, hiszen élő Urunk van, aki nemcsak a régieknek adott biztos vezetést, hanem a Lélek által segít minket is abban, hogy a kaotikus világ eseményei között eligazodjunk, felismerjük az idők jeleit, Isten munkáit, nehogy Isten ellen harcolóknak találtsunk. Biztosan Testvéremnek is volt már olyan tapasztalata, amikor a Szentlélek által egy Igét jobban megérthetett: amit korábban nem értett, vagy nem úgy értett, egy adott szituációban a Szentlélek világossá tette az Ige aktuális üzenetét. Ezek az élmények hasonlóak azokhoz, melyeket Pál apostol is átélt. A Lélek most is ugyanaz, Aki akkor volt, és ugyanúgy vezet minket is, mint az apostolokat egy-

kor. Így bizalommal rábízhatjuk magunkat a Szentlélek érthetetlen, láthatatlan, de biztos vezetésére, és imádságban kérhetjük minden élethelyzetünkben a Lélek megvilágosító munkáját, hogy jól dönthesünk, és Isten akarata szerint cselekedhessünk.

(3) A Pártfogó „engem fog dicsőíteni”. A Szentlélek Jézust dicsőítő munkája nagyon sokszínű, végtelen. Négyet hadd emeljek ki, röviden.

A Szentlélek valóságossá teszi Jézus jelenlétét. Nem magát láttatja, hanem Jézust. Úgy működik, mint azok a reflektorok, amik régi műemlék épületet világítanak meg (pl. várat vagy templomot). Az emberek az épületet veszik észre, azt csodálják, miközben a reflektorok nélkül nem láthatnák. Így irányítja tekintetünket a Szentlélek Jézusra. Jézus jelenlétének megtapasztalása a Lélek által gyönyörűsége, boldogító. Gyönyörűségesebb a világ minden gyönyörűségénél. Ezért tud mindent elhagyni az, aki Krisztussal találkozott. Ezért lehetséges a szabadulás minden bűnünk-ből és megkötöttségünk-ből. Hiszen Krisztus mindezeknél sokkal nagyobb és értékesebb. Mint ahogy Máté evangéliumában olvashatjuk a példázatban, mely szerint egy ember a szántóföldön kincset talált. Elment, eladta mindenét, hogy azt a szántóföldet megvehesse, és az övé lehessen a kincs. Éppen így vagyunk a Krisztussal való találkozásban is: eladjuk mindenünket, ami korábban érték volt számunkra, hogy ezt az igazi kincset birtokolhassuk. Erről beszél Pál apostol is, amikor azt mondja, hogy mindent kárna és szemétnak ítélte Krisztusért. Ez is a Lélek munkája, nélküle nem tudnánk meghozni ezt a döntést, nem tudnánk fontosabbnak tartani Krisztus követését evilági érdekeinknél.

A Szentlélek betölti szívünket-szánkat Jézus Krisztus dicsőítésével, magasztalásával. Milyen sokszor előfordul, hogy mi nem Krisztust dicsőítjük! Annyi mindent tudunk dicsőíteni helyette. Arra vagyunk tevertve, hogy dicsőítsünk, és bizony, ha nem Krisztust, akkor mást, de valamit mindenképpen dicsőítünk. Egy embert, egy helyet, tv-műsort, a horoszkópokat, újságot, pénzt, időt, szabadságot – bármit. Azt, hogy az életünkkel valóban Krisztust tudjuk dicsőíteni, a Szentlélek végzi el bennünk. Ha mást kezdünk dicsőíteni, az a Szentlélek hiányát jelzi az életünkben. Ilyenkor azt érezzük, hogy elsiváru az életünk, nem tudunk úgy imádkozni, mint előtte, mintha Isten nem szólna, nagyon távol lenne. Ilyenkor is kérhetjük a Pártfogót, hogy hajoljon le hozzánk, és töltsön be minket – és a Szentlélek be fogja tölteni a szívünket, és valóban megtelünk Istendicsőítéssel.

Jézust pedig nem csak szavakkal dicsőítjük, hanem cselekedetekkel is. Jézus hatalmas ígéretet adott nekünk: „Aki hisz énbenem, azokat a cselekedeteket, amelyeket én teszek, szintén megteszi, sőt ezeknél nagyobbakat is tesz. Mert én az Atyához megyek, és amit csak kértek majd az én nevemben, megteszem, hogy dicsőíttessék az Atya a Fiúban” (Jn 14,12-13). Ez csak a Szentlélek által lehetséges. A Szentlélek megdicsőíti Jézust az által, hogy beérleli a keresztt minden gyümölcsét, és diadalra viszi az Atya akaratát, hogy „Jézus nevére minden térd meghajoljon, mennyieiké, földieké és földalattiaké; és minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére.” (Fil 2,10-11) Ilyen nagy dologra hívott

el minket Isten, és ekkora ajándékot kaptunk a Szentlélekkel.

Kedves Testvérem! Mit mondjunk, mit mondhatunk ezekre? Az egyetlen lehetséges válaszunk a Szentlélek Isten dicsőítése, és a kérés, hogy jöjjön, és töltsön be bennünket! Vezessen el minket a bűneink meglá-

tására, vezessen minket az igazság megismerésére, mutassa nekünk az Atya akaratát, és dicsőítse meg bennünk Krisztust! Ámen.

Tóth Emese
(2008. Pünkösd, Szokolya)

Somogyi Imre: Jöjj el, Szentlélek!

Jn. 14:26-27 Csel. 2: 38-39

Fájó emberszívbe, mint gyógyító balzsam,
Lázongó lélekbe, mint hódító dallam,
Zokogó sírásra, mint öröm harangja,
Életnek, tavasznak hívogató hangja:
Jöjj el, Szentlélek!

Gyenge női szívbe, mint az erő lángja,
Kereső lélekbe, mint lobogó fáklya,
Kedvesség és jóság langyos fuvalmával,
A szelíd Megváltó gyöngéd uralmával:
Jöjj el, Szentlélek!

Kis gyermeki szívbe, mint a csengő ének,
Ártatlan lélekbe, mint a vidám élet,
Ezüstkacagással, angyalseregekkel,
Atyai mosollyal, igaz szeretettel
Jöjj el, Szentlélek!

Családi tűzhelyre, mint a hit szikrája,
- Békesség, boldogság borulván így rája –
Magas palotáknak fényes nagy termébe,
Kicsi házikóknak virágos csendjébe
Jöjj el, Szentlélek!

Szomorú özvegyhez, mint a remény napja,
Éhező árvákhoz, mint az árvák atyja,
Könnyek törlésére, orvosság-adásra,
Testvéri szent csókra és vigasztalásra
Jöjj el, Szentlélek!

Bűnnek tengerében hanykódó habokra,
Minden nemzetekre, kicsikre, nagyokra,
Hitnek sugarával, Jézus szerelmével,
Az örök Atyának örök kegyelmével
Jöjj el, Szentlélek!

KÁLVIN ÉV

„Vakmerő és istentelen újítással vádolnak, mivel-hogy elég merészek voltunk az egyházban a régi állapotból némely dolgot kimozdítani..”

A Kálvin emlékévek kezdetén sorra jelennek meg tanulmányok a nagy reformátor életéről, munkásságáról és hatásáról, de műveit kevesen forgatják. Bár a világhálón számos írás elérhető, melyben Kálvin János életét és korát mutatják be, gondolatait sokan csak kivonatokból ismerik. Ezért választottuk ki Kálvin Jánosnak „**Az egyház megreformálásának szükségességéről**” címet viselő 1543-ban megjelent írását, mely magyarul először 1906-ban Ceglédi Sándor fordításában jelenhetett meg, majd pedig második kiadásban 2005-ben a Pápai Eperfa Könyvek 14. számú köteteként. A kötet az interneten is elérhető a; <http://mek.niif.hu/04600/04601/04601.htm> címen. A mű második magyar nyelvű kiadásának előszavában a sorozat szerkesztője a következő gondolatokat fogalmazta meg; a reformátorok „*riadtan rádöbbentek, hogy a középkorvégi egyház élete abban a formájában már nem folytatható. Tudatosan nem új utakat kerestek, hanem – a reneszánsz gondolkodásnak megfelelően – régi megoldásokat, régi válaszokat. [...] Tehát amikor valljuk, és ismételten valljuk a címben írt gondolatot: az egyházat szüntelenül reformálni kell, akkor arról teszünk vallást Kálvinnal, reformátor eleinkkel, puritán őseinkkel együtt, hogy a modern világ megválaszolható kérdéseire a múlt*

legszebb korszakaiból találjuk a megfelelő választ. Az egyházat nem átalakítani akarjuk (transzformáció), hanem krisztusi alapra, az apostolok által felépített, jól működő formáját akarjuk helyreállítani.” A kötetről Theodor Beza (1519 - 1605) Kálvin János életrajzában a következőket írta; „*Kálvin ezt az alkalmat (Speyeri birodalmi gyűlés 1544) is megragadta, s egy könyvecskét adott ki az egyház javításának szükséges voltáról, amelynél erőteljesebb és alaposabb munka, az én tudomásom szerint, nem jelent meg ebben a században.”* Mielőtt azonban a kötet ismertetésébe kezdenék fontos, hogy Kálvin János életrajzát is bemutassam.

A 16. század vallási megújulási időszak kiemelkedő és meghatározó személyisége Kálvin János a francia Noyon-ban született 1509. június 10-én. Tanulmányait Párizsban 1523-27 között végezte, ahol a korabeli bölcsészeti tudományokban valamint teológiai ismeretekben mélyedt el. Ezt követően Orleansban tanult jogi ismereteket 1528-31 között, ahol megismerkedett Luther írásaival és gondolataival, majd visszatért Párizsba, ahol 1533 novemberéig marad. Az 1533-as év ősze sorsfordító a későbbi reformátor életében, hiszen ekkor mondja el az egyetem rektora azt a tanévnyitó beszédet, melyért röviddel később elbocsátják, és aminek a társszerzőjeként Kálvin neve is felmerül. Néhány héttel később pedig a francia király I. Ferencnek protestáns ellenessége és a korabeli események egyaránt arra sarkalta Kál-

vin Jánost, hogy elhagyja Párizs városát és annak környékét. A következő évben újra visszatért Párizsba, ahonnan még ugyanabban az évben el kellett menekülnie, aminek a háttérében a lutheránusok falragaszai álltak, amiben a mise intézményét támadták. Az ügy hatásaként sokakat börtönbe és máglyára vettek, ekkor Kálvin János elmenekül Baselbe és ott befejezi a *Institutio Religionis Christianae* („A keresztény vallás rendszere”) című munkájának első változatát. Kiadásra 1536-ban kerül sor, a szerző munkáját a francia királynak I. Ferencnek ajánlotta, de visszhangra nem talált. Az *Institutio* végleges formában 1559-re készült el, az 1560-as kiadásban benne vannak a tanítványai által végzett betoldások is. Kálvin 1536-ban érkezik meg Genfbe, ahol először tanár, majd lelkészi kinevezést is kap. A genfi tartózkodása 1538-ig tart, amikor száműzte őt a városi tanács, aminek háttérében az úrvacsora kérdése körüli vita állt. Ezután három évet Strassbourghban töltött el, ahol megnősült, és jobban megismerkedett Luther nézeteivel és Philipp Melanctonnal (1497 – 1560) (*Praeceptor Germaniae*). A genfi városi tanács 1540-ben hívta vissza Kálvin Jánost, amit csak 1541-ben fogadott el. A reformátor ekkortól haláláig 1564 májusáig dolgozott és hirdette Isten Igéjét Genf városában. Kérésére a város temetőjében jeltelen sírba temették.

„Az egyház megreformálásának szükségességéről” című munka egy rövid csupán néhány tucat oldalból álló, ámbar nagyon sokrétű teológiai írás. A kötet célközönsége V. Károly német-római császár és a birodalmi gyűlés tagjai voltak, akik rendelkeztek már ismeretekkel mind a lutheri mind a kálvini egyházreform alapvető ismeretével. A kötet megírásának háttérében részben az uralkodó kérése, részben pedig a korszakban ismert vádak álltak, melyekre Kálvin a következő választ adta; „*mi az egyház hibáinak megjavításában semmivel sem voltunk hevesebbek, mint maga a dolog követelte. Ez vádlóink figyelmét sem kerüli ki.*” A kötetben Kálvin János minden kérdést, a felmerülő problémákat is az olvasó elé tárt (pl. úrvacsora, sákramentumok, szentek, mise, áldozat, egyházi hivatalok és tisztségek, a húsevésre vonatkozó szabályok valamint a fülbeigónás és a papi nőtlenség eltörlése stb.). Így nemcsak egy egyszerű hitvédő irat készült el, hanem egy mondhatni olyan teológiai, dogmatikai mű, melyet műveltségtől és iskolázottságtól függetlenül érthető. Csak a fő kérdésekre koncentrálnak és azokat

néhány érv és ellenérv ismertetésével mutatta be, csupán néhány esetben említ más forrásokat pápai leveleket, történelmi eseményeket.

A reformáció vezetőiről és személyiségeiről azt írta Kálvi János, hogy „*midőn küzdelemben szólította Isten Luthert és másokat, akik az üdvösség útjának feltalálásában fáklyát vittek előttünk, és kiknek buzgalma alapította és állította fel a mi egyházainkat.*” Elismerő szavakkal illette Kálvin Luther Márton (1483-1546) és munkásságát. Az ágostai reformáció fontosabb tételeiből idéz a genfi reformátor ebben a kötetben is. Kálvin fontos támpontnak vélte a szabad akartról, a cselekedetek általi megigazulásról, a búcsúcedulákról írt lutheri és tanítványi köréhez tartozó megújításhoz kapcsolódó írásokat és tanításokat, de természetesen az úrvacsora értelezésének eltérő kérdéséről egy szót sem ejtett. A „rég” és „megújított” egyházak között nagy különbségtételt tett. Minden kérdés tisztázásánál ott van, hogy a valaha tiszta egyházat, miképpen vezették felfelé az évszázadok során, vagy hogy a nép elől miként zárták el a kegyelem útját. Ezen problémákra kíméletlenül rámutat, elsősorban a középkori klérus életviteléből, hatalomvágyából és kapzsiságából adódó elhajlásokra. Kálvin ebben a munkájában a papok és az egyház intézményeiben bekövetkezett elhajlást helyezte középpontba.

Kálvin törekedett arra, hogy minden kérdéssel biblikus szempontból és rövid velősséggel, de egyszerű megfogalmazásban írjon, így stílusa mindenki számára érthető. Mondanivalója alátámasztásául elsősorban az evangéliumokból és a páli iratokból idézet, de természetesen ószövetségi utalásokat is felhasznál az érvelésében. A hasonlatait sokszor a természetből, az orvostudományból (egészség-betegség) vette, amely mindenki számára korszakoktól függetlenül érhetővé és emészthetővé teszi írását, hasonlóan a Heidelbergi Káté vizuális képeihez.

Az emlékevek keretében legfontosabb üzenet elsősorban Kálvin János munkásságának újbóli megismerése lehet, mely segítséget adhat az egyháznak és a gyülekezetnek is az újbóli megújulásra. A reformáció századától távol, mi is elmondhatjuk, hogy a Kálvin által javasolt útról sok tekintetben eltértünk. De továbbra is példa munkássága és élete, arra hogy van lehetőség a megújulásra, az elrontott szokások és dolgok megjavítására, de ahhoz szükséges, hogy „Te azért a munkának terhet hordozzad, mint a Jézus Krisztus jó vitéze „(II. Tim. 2:3)

Molnár Sándor Károly

KÁLVIN ÉS AZ EGYHÁZ

„Az evangéliumot hirdessék és a sákramentumokat kiszolgáltassák!” (Inst. IV. 3, 6.)

Az egyház iránt érzett szeretet és az Isten előtt érzett felelősség tette Kálvint reformátorrá. Gyökeres

reformációt akart. Nemcsak az egyház néhány kirívó hibája eltávolítását, hanem a gyülekezetnek a bibliai tanítás szerinti megújulását és felépítését. Hatása nemcsak a református, de a többi protestáns, az anglikán, sőt napjainkban a római katolikus egyház reformtörekvéseiben is kimutatható.

A BIBLIA TANÍTÁSA AZ EGYHÁZ LÉNYEGÉRŐL

Az egyház ismertetőjegyei – a kálvini felfogás szerint – az Ige tiszta hirdetése és a sákramentumok (keresztség és úrvacsora) helyes kiszolgáltatása. Az előbbi teszi az egyházat „apostolivá”, az utóbbiban jut kifejezésre a bűnök bocsánata. A láthatatlan egyház, - melyben előző korok szentjei is benne vannak – a hit tárgya. A látható egyházat szeretnünk, a vele való egységet ápolnunk kell. „Egyetemes” (latinus görög szóval: katolikus) az egyház, mert minden népből vannak tagjai, nem helyhez kötött (pl. Jeruzsálem – Samária, Róma vagy Genf) s megvalósul benne a „szentek közössége”, a hívek egymással „közlik”, (közösségben gyümölcsöztetik) az Istentől nyert lelki ajándékokat.

„Himnusz az egyházzól”

Ne felejtjük el: bármilyen mély is az egyház külső állapota, belső szépségtől ragyog. Bármennyire is szétszórt a földön, erősen gyökerezik a mennyben. Bármennyire is csonkán és elesetten hever a világ szemében, Isten és az Ő angyalai előtt épen és üdén áll. Bármennyire is nyomorult is test szerint, lélekben lelki áldásokkal bővülködik.

Éppúgy, mint mikor Krisztus a jászol mélyén feködött: a felhők közt az angyalok az Ő fenségét zengték. Az égen a csillagok az Ő dicsőségéről tettek tanúságot, a távoli földről jött bölcsék megérezték az ő erejét.

Amikor a pusztában böjtölt, küzdött a Sátán csábításaival, verejtékezett halála előtt, mígnem angyalok szolgáltak neki. Amikor el akarták fogni, pusztán szavával meghátráltatta ellenségeit. Míg a kereszten függött a Nap homálya mindenkinek királyává Őt hirdette meg, s a megnyílt sír halál és élet Urának vallotta őt.

Nos, ha azt látjuk, hogy testében Krisztus gyötrődött a gonoszok gögös támadásai miatt, durva zsarnokságuk elnyomta őt, ki volt téve visszaéléseiknek, erőszakosságukban ide-oda rángatták: akkor – bármennyire szörnyűek is ezek a dolgok – egyik sem rémíthet meg minket. Sőt inkább azt mérlegeljük, hogy az egyház arra rendeltetett, hogy amíg e világban zárandokol, folyamatosan kereszt alatt küzdjön. (A botránkozásokról)

Az egyházzól kétféleképpen beszél a Szentírás. Néha, mikor az egyházat említi azt érti ezen, ami Isten előtt valósággal az, amelybe csak azok fogad-

tatnak be, akik az örökbefogadás kegyelme által Isten fiai és a Szentlélek megszentelése által Krisztus valódi tagjai. Ilyenkor az egyház megnevezés nemcsak azokat a szenteket foglalja magába, akik éppen a földön élnek, hanem valamennyi elválasztottat, akik a világ kezdetétől fogva voltak. Gyakran viszont a földön szétszórt összes embereknek azt a sokaságát jelöli a Szentírás az egyház megnevezéssel, amely azt vallja, hogy ő az egy Isten és Krisztust tiszteli, amelyet a keresztség avat fel a bennük való hitre, amely az úrvacsorában való részesedéssel az igaz tudományban és szeretetben való egységet bizonyítja, egyetért Isten Igéjében, s megőrzi annak hirdetésére a Krisztustól alapított hivatalt. Ebbe az egyházba viszont sok képmutató keveredett, akiknek semmi részük sincs Krisztusban csak a pusztta név és a látszat. Ahogyan hinnünk kell az egyedül Isten szeméi által látható láthatatlan egyházat, ugyanúgy az a parancsolatunk, hogy azt a másikat, amelyet emberi tekintetben nevez egyháznak a Szentírás, megőrizzük és ápoljuk a vele való közösséget. Ennélfogva Isten titkos eleve elrendelése szerint, ahogy Augustinus mondja, igen sok bárány van kívül az egyházon, s igen sok farkas van benn az egyházban.

Ha azt látjuk, hogy valahol Isten Igéjét igazán hirdetik és hallgatják, és a szentségeket Krisztus rendelése szerint osztogatják, semmiképpen sem kell kételkednünk, hogy ott megvan Istennek valamilyen egyháza, hiszen nem csaphat be minket Istennek az az ígérete, ahol ketten vagy hárman egybegyűlnek az én nevemben ott vagyok öközöttük (Mt 18, 20). Az egyetemes egyház valamennyi nemzetből összegyűlt sokaság, amely különböző helyeken szét van szórva, mégis az isteni tudomány egyetlen igazságában egyetért, ugyanazon hitnek a köteléke fűzi egybe. Ez úgy fogja össze az egyes egyházakat, amelyek városonként és falvanként az emberek szükségéhez mértten vannak szétszórtva, hogy ezek mindegyike joggal birtokolja az egyház nevét és tekintélyét. (Inst. IV. 1, 2-9)

A keresztség jegyével vesznek be minket az egyház közösségébe, ez megtanít bennünket arra, hogy másképp nem nyílik ki számunkra az Isten háznépébe való bejárás, csak ha előbb az ő jóságával minden szennyet eltörölt rólunk. A bűnök bocsánatával az Úr nemcsak felvesz és befogad minket az egyházba, hanem ez által tart meg és őriz meg minket abban.

Ennek a jónak a közlésére adta a kulcsok hatalmát az egyháznak. Mikor ugyanis Krisztus az apostoloknak parancsot adott (Mt 16, 19 és 18, 18; Jn 20, 23) és a bűnök megbocsátásának hatalmát rájuk ruházta, nemcsak azt akarta, hogy oldozzák fel azokat a bűnöktől, akik gonoszságukból megtérnek a Krisztusban való hitre, hanem inkább azt, hogy állandóan szolgáljanak ebben a tisztségükben a hívek között (Inst. IV. 1., 20-22)

Az istenfélők közössége csakis úgy állhat fenn, ha mindenki megelégszik a maga mértékével és a kapott ajándékokat elosztja testvéreinek, s viszont elűri, hogy őt meg mások ajándékai támogassák. Az egyház jó állapota azon a szépséges renden és szinte arányosságon („szimmetrián”) alapszik, hogy a maga részéről ki-ki úgy adja közre, amit az Úrtól

kapott, hogy másokat ebben ne akadályozzon. Aki ezt a rendet felforgatja, Istennel áll harcban, mert ő állította fel azt rendelkezésével. Ugyanis az ajándékok különbözősége nem az emberek tetszéséből származott, hanem onnan, hogy Isten így látta jónak szétosztani kegyelmét. (Róm. 12, 6)

Könyvajánló

Kálvin Jánosról, a genfi reformátorról nagyon sok bírálatot lehet olvasni, de nagy a rajongó tábora is. Leggyakrabban Kálvinnal kapcsolatban a türelmetlenség, a konokság, a kegyetlenség vádjai hangzanak el. Genf város reformátorának, a reformáció helvét irányzatának megszilárdítóját, és európai léptékű terjesztőjét nem könnyű támadni, mert nehéz fogást találni Kálvinon, úgyis, mint teológus, úgyis, mint reformátor, sőt magánemberként is. **Dr. Hu-**

szár Pál Kálvin Jánosról szóló könyve megpróbálja hitelesen elénk tárni ennek a vitathatatlanul nagy embernek az élettörténetét, munkásságát. Kálvin iránt érdeklődőknek ajánlom még **Theodor Béza: Kálvin János élete** című könyvet. A könyvek megvásárolhatók az iratterjesztőnél.

Adorjánné Mátyási Edit
Irattejesztő

Történet

"Egy várandós anya két gyermeket hord a méhében. Az egyik egy "kis hívő", a másik egy "kis szkeptikus".

A szkeptikus azt kérdezi: - Te hiszel a születés utáni életben?

- Hát persze - mondja a kis hívő. - Az itteni életünk arra való, hogy felkészüljünk a születés utáni életre, hogy elég erősekké váljunk arra, ami ott kint vár bennünket!

- Hülyeség! - mondja a szkeptikus. - Ez nem igaz! Hogyan nézhet ki a kinti, külső élet?

- Pillanatnyilag még nem tudom, - mondja a kis hívő - de biztos sokkal világosabb, mint itt bent! Talán, lehet, hogy a szánkkal fogunk enni, és a lábunkkal fogunk menni!

- Nonszensz, lehetetlen! - mondja a szkeptikus. - Megyünk a lábunkkal és eszünk a szánkkal?! Micsoda hülyeség! Ez egy fura ötlet, hogyan is működhetne! Itt van a köldökzsinór, ami biztosítja a táplálékot. Nem lehetséges élet a születés után, hiszen ez a zsinór már így is túl rövid!

- Hát persze, hogy működni fog, csak minden egy

kicsit másként fog kinézni - mondja a kis hívő.

- Soha sem fog működni! - véli a kis szkeptikus. - Még soha senki nem tért vissza a születés után! Születés után vége az egésznek! Az élet nem más, mint nagy sötét tortúra!

- Még ha nem is tudom pontosan, milyen lesz a születés utáni élet, - mondja a kis hívő - de azt tudom, hogy találkozni fogunk az édesanyánkkal, és ő nagyon vigyáz majd ránk!

- Anya!? Te hiszel egy anyában? Hol van? - kérdezi a kis szkeptikus.

- Itt van körülöttünk, mi benne vagyunk, és általa létezőnk, nélküle nem létezhetnénk! - válaszolja a kis hívő.

Mire a kis szkeptikus: Soha nem láttam még semmilyen anyát! Nincs is ilyen!

A kis hívő elgondolkozik egy pillanatra. - Néha, amikor nagyon csendben vagyunk, hallhatod, ahogyan énekel, vagy érezheted, amikor megsimogatja világunkat! - mondja aztán halkán. - Mindenesetre én hiszem, hogy az igazi életünk a születés után kezdődik!"

Gondolatok Baba-Mama körről

Egyre több lehetőség nyílik a kismamáknak arra, hogy közösségbe járjanak. Különórákat lehet már venni pár hónapos kortól, attól függően milyen érdeklődése van a kismamának. Lehetőség van zenei, nyelvi, sportos nevelésre akkor is, ha a szülő adott esetben nem gyakorolja a hétköznapi életben ezeket a tevékenységeket. Hiszen egy zenész gyermekének természetes a hangok közelsége. Egy sportoló mamának a babája már az anyaméhben érzi a mozgás erejét. Egy külföldi anyanyelvű szülőnek a gyermeke beleszületik a kétnyelvűségbe.

De vajon a hitben való, hitre való nevelés ugyanebbe a kategóriába tartozik? Ha lelkész az édesanya, akkor gyermeke tényleg az "anyatejjel szívja magába a hitet"? Minden keresztyén szülő szeretné gyermekét hitben nevelni, de ehhez nem elég, ha különóra jár a gyermek. Ez nem zene, sport vagy valamilyen szakkör. Ez egy életforma, amit a gyermek nem heti egy órán sajátít el, hanem a hétköznapi életben. Hiába lelkész egy szülő, ha gyermeke nem látja a hétköznapi életben, hogyan éli meg a hitét. Hiába keresztyén egy szülő, ha gyermeke nem látja a min-

dennapokban mit is jelent ez számára. A hitre nevelés nagy titok, hiszen sok példát láttunk arra, hogy hitetlen szülő gyermeke felnőttként hitre jutott, vagy ateistának vallja magát hívő szülők gyermeke. Nem látunk Isten munkájába, hogy kinek mikor és hogyan ajándékoz hitet. Hiszen ezt egyedül Isten adja.

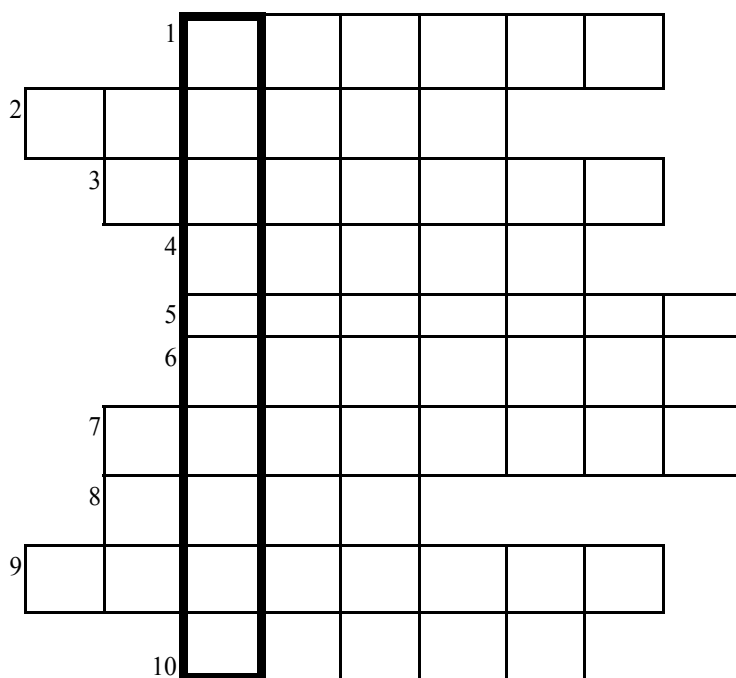
Mi annyit tehetünk szülőként, hogy úgy neveljük gyermekeinket, hogy nyitottakká váljanak Isten ígéjére. Adhatunk nekik ismeretet arról, hogy az életnek van egy Ura, akit a Biblián keresztül lehet megismerni. Irányt tudunk nekik mutatni, és hitvallóan tudjuk őket nevelni. Ami azt jelenti, hogy nem a gyerektől várjuk a keresztyén viselkedést, hanem mi magunk teszünk bizonyosságot neki a mindennapokban. Hiszen a gyerek olyan, mint egy tükör. Nem fog esténként imádkozni, ha senki nem teszi ezt a környezetében, nem fog templomba járni, ha senki nem megy el vele. Nem lesz jószívű sem, nem lesz kedves sem, ha erre nem lát mintát. Hiszen ha egy óvodás káromkodik, akkor biztos, hogy valahol hallotta ezt. Ugyanígy működik az Isten ismeret is. Ha egy óvodás arról beszél, hogy van Isten, akkor ő ar-

ról hallott valakitől. Ha látja a szülőktől, hogy szeretik az Istent, akkor jó esély van arra, hogy ő is szeretni fogja. De ha a gyerek azt látja, hogy édesanyám nincs otthon, mindig a templomban van és velem nem törődik, akkor milyen Istent fog megismerni? Egy önzőt, aki elveszi az anyukámat? Nehéz a helyes egyensúly. A gyermek életében nem célra-vezetők a végletek semmiben, nem csak a vallásos nevelésben. Azt lehet mondani, hogy a hitben való nevelés az őszinte. Arról beszél, és úgy cselekszik, ahogy valóban vannak a dolgok. Nem tökéletes, nem büntelen. A gyermek érzi, ha valami megjárt-szott vagy erőltetett. A hitben való nevelés megbocsátó, kegyelmes, elfogadó, de ami rossz, azt a nevéen nevező. És ami nagyon fontos, egy gyermek akkor tud bocsánatot kérni, ha látott már erre példát, és akkor tud megbocsátani is. Nem szégyen bocsánatot kérni megfelelő pillanatban a gyermektől. Néha meglepő mennyire felnőttek tudnak lenni. Ami pedig a legnagyobb csoda, hogy Isten a saját gyermekeinken keresztül nevel bennünket. Meglepő mennyi mindent lehet tanulni sokszor saját kicsinyeinktől.

Bogyó Judit

Gyermekoldal

1. Hosszú hajáról híres bíró neve.
2. Az Ószövetség 17. könyvének neve.
3. Ez van a katolikus templom tetején.
4. Annak a folyónak a neve, amin Mózes sodródott.
5. Mondd másképp: Isten háza.
6. Az egyik evangélista.
7. Fejezd be az aranymondást! A szeretet kiűzi a .....
8. Mondd másképp: fundamentum.
9. Fejezd be a mondatot!
Isten maga a .....
10. Találd ki a hiányzó szót!
Ha megdobnak ....., dobd vissza kenyérrel!

Megfejtés: .....

Bibliai Lexikon Gyermekeknek

Tudod-e honnan származik a Pünkösd szó?

A páska után 50 nappal a zsidók az aratás hálaünnepét tartották, amikor az új gabonából nyert lisztet és frissen sült kenyeret áldoztak a templomban az Úrnak. A görög „pentekost” szó magyar alakja a pünkösd, ami azt jelenti ötvenedik. A keresztyének húsvét után ötven nappal ünneplik a Szentlélek kitöltetésének, Krisztus egyházának alapítását.

Tudod-e melyik állat jelképezi a Szentlelket?

Ezt a Palesztinában igen gyakori madarat tisztának tekintették, ezért még Jézus szülei is áldozatként vit-

ték a templomba. Amikor Keresztelő János megkeresztelte Jézust, ennek a madárnak a képében szállt rá a Szentlélek a megváltóra. Nőének is egy ilyen madár hozott hírt a vizek apadásáról, amikor csőrében egy olajággal tért vissza a bárkába.

Tehát a galamb nemcsak a béke szimbóluma, amiért Isten az özönvíz után megbékélt az emberiséggel, hanem a Szentlélek egyik jelképe is.

Felhívások

Gyülekezeti csendeshetünket 2009. július 6-12. között a Bakony egyik legszebb táján, a Som-hegy aljában elterülő Bakonybélén a Vadszőlő Panzióban tartjuk.

Részvételi díj: felnőtteknek 27.000,- Ft.

diákoknak: 24.000,- Ft.

10 éven aluliaknak 18.000,- Ft.

A csendeshétre jelentkezni lehet a lelkészi hivatalban és Varga András gondnok testvérünkénél (tel: 06-20/921-1293).

Kérünk mindenkit, hogy a részvételi díjat legkésőbb június 7-ig fizesse be!

Szeretettel várjuk testvéreink jelentkezését azzal, hogy a csendeshét igazi lelki feltöltődést, társas együttélést, kirándulási lehetőségeket és pihenést biztosít.

Jobb adni, mint venni – int a Szentírás. Ennek jegyében kérjük azon önadózó testvéreinket, akik adóbevallásukat még nem teljesítették, hogy személyi jövedelemadójuk 1 %-át a **Magyarországi Református Egyház** (technikai kód: 0066), további 1%-át a **Pro Ecclesia Budaörs Alapítvány** (adószám: 19182315-1-13) javára tegyék meg.

Ünnepi gyülekezeti alkalmak

Május 21. Áldozócsütörtök	18:00 Istentisztelet
Május 27.	18:00 Bűnbánati istentisztelet
Május 28.	18:00 Bűnbánati istentisztelet
Május 29.	18:00 Bűnbánati istentisztelet
Május 31. Pünkösdvasárnap	10:00 Úrvacsorás istentisztelet
Június 1. Pünkösdhétfő	10:00 Úrvacsorás istentisztelet

(Kérésre beteg vagy idős testvéreinknek az Úrvacsora jegyeit házhoz visszük.)

Állandó gyülekezeti alkalmak

Vasárnap	10.00 óra	Istentisztelet
Vasárnap	10.00 óra	Gyermek-istentiszteletek
Kedd	10.00 óra	Istentisztelet a Kamaraerdei Idősek Otthonában (kéthetente)
Szerda	9.00 óra	Nyugdíjas-délelőtt
Csütörtök	18.00 óra	Bibliaóra
Péntek	19.00 óra	Ifjúsági bibliaóra
Péntek	19.00 óra	Bibliakör

Imaóra minden hónap második vasárnapján az istentisztelet után.

Minden hónap negyedik vasárnapján 16:00 órakor családi istentisztelet.

Budaörsi Református Egyházközség
2040 Budaörs, Clementis L. u. 5.
Tel/fax: (23) 415 205
Internet: <http://www.refbudaors.hu>
e-mail: gyulekezet@refbudaors.hu

Szerkesztő:
Györgyjakab Endre
Fetelés kiadó:
Petőné Püski Ilona
Tördelés:
Homonnay-Beke Enikő